

Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ՆԻԲԵԼՈՒՆԳՆԵՐՈՒՆ ԵՐԳԸ

□ ♦ □

(Շար. տես Բազմ. 1925, էջ 231)

Ե Օ Թ Ն Ե Ր Ո Ր Դ Պ Ա Տ Ա Է Ա Ր

Ի ՆՉԱՊԵՆ ԳՈՒՆԹԵՐ ԶԱՂԹԵՑ ԲԵՐՈՒՆՀԻԼԻԻ

Մինչ այս մինչ այն՝ նաւակն այնքան մօտեցեր էր մարոցին, որ թագաւորը կրցաւ շատ գեղեցիկ օրիորդներ նշմարել Պատուհանաց քով. կը ցաւէր ան սաստիկ Որ անոնցմէ ոչ մին ծանօթ չէր իրեն։ Հարցոց ընկերը՝ Սիգֆրիդը. «Գիտե՞ս դուն Բաներ մը այդ օրիորդաց նշկատմամբ, Որոնք վերէն մեզ կը նային ջուրին վրայ։ Ինչ անունով ալ յորջորջուի տէրն իրենց, Անտարակոյս ունին ատոնք բարձր սիրտ ։»

Սիգֆրիդ իշխանն անոր տըլաւ պատասխան. «Գաղտուկ նայէ դուն այդ առոյգ կոյսերուն, Ըսէ յետոյ զայն զոր պիտի նայրէիր դուն Եթէ երբեք ունենայիր զօրութիւն ։»

«Աղէկ, ըսաւ Գունթեր, ասպետը ժիր՝ քաջ. Կը տեսնեմ՝ սա՛ պատուհանին մէջ մէկ հատ, Որ ըսպիտակ ունի զգեստներ՝ ձեան նշման։ Ո՛չ, ինչպէս նէ գեղայօրէն է չիտուած. Իր մարմնին գեղեցկութեանը համար Ագերըս զայն կ'ընտրեն։ Եթէ կարենամ Զեռք ձըգել զայն, հարկ է որ ինձ կին ըլլայ ։»

— Լաւ ընտրութիւն ըրաւ նայուածքն աչքն. Ազնիւ Բրունհիլդն է ան, չքնաղ օրիորդն, [բուռ, Որուն կ'անձկանա քու սիրտդ, միտքդ ու հոգիդ ։»

Նէրա բոլոր շարժումներուն կը հաւնէր

Արջայն Գունթերն. Հրաման տըլաւ թագուհին իր գեղանի նաթիշտներուն որ թողուն Պատուհաններն. անոնք պէտք չէ մընային Հոն՝ դիտելու օտարական մարտիկներն. Հնազանդելու պատարաստ էին. Կիներն հոն ինչ որ ըրին՝ պատմընցաւ մեզ վերջէն։

Անծաթներն երբ ըսկըսան մօտենալ, Զարդարուեցան անոնք ինչպէս որ ունին Սովորութիւն գեղեցկագոյն տիկիներն։ Գետոյ անոնք լուսամուտներն եկան նեղ, Ուրկէ կարող ըլլան տեսնել դիւցազներն։ Եւ այս՝ իրենց հետաքրքիր ըլլալէն։ Լոկ չորս հոգի էին եկած այս երկիրն։

Արի Սիգֆրիդ կը բռնէր ձի մը տանձեն. Պատուհանէն կը տեսնէին զայս չքնաղ Օրիորդներն. անով Գունթեր թագաւորն Գետոյ պատուով մեծարուեցաւ մեծաշուք՝։ Մեծ եւ հուժկու, պերճաստորդ եւ ազնիւ Սթարած ձիուն տանձէն բռնեց ինք Սիգֆրիդ Մինչեւ նստաւ թամբին վրայ՝ ըրայն Գունթեր։ Սիգֆրիդ իրեն այսօրինակ ծառայեց։

Գունթեր յետոյ զանոնք բոլորը մոռցաւ։ Գետոյ իր ձին ալ դուրս հանեց ան նաւէն ։ Երբեք ասանկ ծառայութիւն չէր ըրած, Ուրիշ մարտիկ մը ասպանդակը բռնել։ Պատուհանէն կը նայէին պերճ իկներն։ Քաջայանդուզըն դիւցազներն ունէին Միեւնոյն տեսքն. երկուքին ալ զգեստն ու ձին ձերմակ էին ձեան պէս. իրենց վաճաններն՝ Արուեստակերտ. կը փայլէին պայծառուն Զեռուներուն մէջ քաջասիրտ այս մարդոց։ Թամբերն էին ակունքներով զարդարուն. Անձուկ էին լանջապանին կազմածներն, եւ բոժոժներն էին կախուած լանջաքելն Լուսացնուղ շինջ ոսկիէ։ Այս երկիրն Հասած իրենց քաջութենէն ներշնչուած՝ Դէպ ի սըրբուք կ'երթային Բրունհիլդի՝ Այսպէս հեծած ձիերն իրենց վաճառք, Գետանստուր նիզակներով, եւ մինչեւ Խթանները կայն իրենց ընտիր սուրերով. Անոնք շատ լայն էին եւ սուր՝ այն սուրերն՝ Որ կը կրէին այն մարտիկները խրդախ. Բրունհիլդ՝ սիրուն կոյս՝ կը տեսնէր այս ամէն։ Կու զային հետն անոնց Դանկուարտ եւ Հագէն։ Կը կըրէին այս զոյգ քաջերն՝ ինչպէս մեզ Պատմընցաւ՝ ճոխ ըզգեստներ, Թըխաթոր ինչպէս որ է թեւն ազուաին. Վաճաններն իրենց էին նոր, հաստաբետ, լայն եւ լաւ։ Կը կըրէին Հնդկաստանի արուեսքներ, Որոնք իրենց ըզգեստներուն վրայ շողող կը փայլէին. Թողած էին իրենց նաւն. Անպահապան ալիքներուն վրայ։ Իրենք Կ'երթային դէպ ի բերդն՝ արի դիւցազներն։ Ութսունեւկից բարձր աշտարակ անոնք հոն եւ տեսնէին, Երբք պալատ ընդարձակ եւ գեղակերտ սրահ մը չըքեղ մարմարէ Կանաչ ինչպէս մարգերուն խոտը։ Բրունհիլդ Բամբիշին հոն էր բնակարանն՝ աղբունիքն։ Բերդին դռները բացուեցան լայնօրէն։ Եւ Բրունհիլդի մարդկին անոնք ընդ առաջ

1. Այսինքն Սիգֆրիդի՝ Գունթերի էբր ճորտ անցնելու հաշիւով։

Գացին փութով, որպէս զի 'րենց տիրուհոյն
Երկիրը հիւր եկող քաջերն ընդունին:

Անոնց ձեռքէն առին ձիերն ու սպարներն:

Սենեկապան մը խօսեցաւ. «Տըւէք ինձ

Սուրբըն ձեր եւ պաղպաղուն զորահներն»:

— Ասոնք, ըսաւ Հազէն ձեզի չեն տրուիր,
կ'ուզենք զանոնք մենք իսկ կըրէր: Այն ատեն
Սըրսաւ Սիգֆրիդ քաջասրել այն արքունեաց
Սովորութիւնն: «Ես պէտք է ձեզ իմացնեմ
Սովորութիւնն այս ամրոցին. ոչ մի հիւր
Ձի կըրեր հոս զէնքեր, թողէք որ տանին
Ձերերն, ասի այսպէս պիտի լաւ ըլլայ»:

Հազէն՝ որ էր մարդը Գունթեր արքային,
Այն խորհուրդին հնազանդեցաւ դժգամօք:
Դիւցազններուն ազնիւ զինի խառնեցին
Եւ տուին անոնց հանգստին ինչ որ պէտք էր.
Ժիր մարտիկներ կ'երեւային ամէն կողմ
Իշխանական ըզզեստներով: Լըթալով
Գլպ արքունիք. կը նայէին անվհեմ
Դիւցազններուն ակըղաւոյց՝ Հակառակիշ:
Իմացոյցին Բերունհիլդի թէ եկած
Հասած էին օտարական մարտիկներ
Շըքեղաճոխ ըզզեստներով՝ նաւելով
Մովուն վըրայ. եւ օրիորդը չքնաղ
Կը սկըսէր հարց ու փորձ ընել. «Ըսէ՛ք ինձ,
Այդ անձանօթ դիւցազնները որո՞նք
Կրնան ըլլալ, այդքան խըրոխտ եկեղուածքով,
Չոր կը տեսնեմ ես: Դո՛ւ, եւ ի՞նչ պատճառաւ
Այդ հերոսները մինչեւ հոս են նաւեր»:

Ներկաներէն մէկը տըւաւ պատասխան.
«Տիկին, կրնամ ըսել թէ ես անոնցմէ
Ոչ մէկը չեմ տեսած. բայց ինձ կը թըւի
Թէ մէկն անոնց կը նըմանի Սիգֆրիդի:
Պէտք է որ մենք զանոնք շատ լաւ ընդունինք.
Այս է, տիկին քարծրապատին, իմ կարծիքս:
Բնկերներէն Էրկրորդն ունի երեւոյթ
Ազնւական. եւ եթէ ան ունենար
Կարողութիւն, եւ կարենար տիրանալ,
Նայածաւալ երկիրներու թագաւոր
Պիտի կրնար ըլլալ. կեցողութեւ որի վե՛ն՝
Իշխանական բնկերներուն մէջ իր միւս:
Երբորդ բնկերը կը թըւի շատ վայրագ՝
Թէ եւ քնաղ ունի մարմին, պերճ դիւոյ.
Իր նայուածքներն արագ են. ան կը շըջէ
Ձանոնք իր չորս կողմը անդուլ անդադար:
Նըվարագիրը կարծեմք բուռն է սաստիկ.
Կրտսերագոյնը մէջերէն ինձ կը թուի
Շատ գեղեցիկ. կը տեսնեմ այդ քաջ մարտիկն՝
Համեստ ինչպէս օրիորդիկ՝ կը քալէ
Ձքնաղ տեսքով եւ սրտագրաւ՝ շնորհալի.

Պիտ՝ ամէնքնիս ամէն բանէ վախնայինք,
Եթէ չարիք մ' անոր հասնէր որ եւ է:
Բայց որքան քաջը ըլլայ իր կերպն, եւ քնաղ՝
Մարմինն, ան շատ օրիուն կրնէր լացընէր
Պիտի՝ եթէ յանկարծ մոլոր՝ զայրանար:
Իր մարմինն այնքան գեղեցիկ ունի կազմ,
Որ ան բոլոր իր ձիւքերով՝ կ'երեւայ
Պատերազմիկ մը ժըղանձնակ եւ կարչնեղ»:

Արքայադուստրը խօսեցաւ այն ատեն.

«Իմ զէնուարդս ինծի բերէք. Սիգֆրիդ քաջն
Եթէ եկած է իմ երկիրս՝ ի խնդիր
Սիրոյս՝ վտանգի մէջ է իր կեանքն. ես բընաւ
Վախ մը չունիմ թէ իրեն կին պիտի 'լլամ»:
Բրունհիլդ քնաղն իսկոյն հազաւ իր տարազն,
Կ'երթային հենը շատ աղուոր ուհինը,
Թըւով հարիւր կամ աւելի. տարազնին
Շըքեղաճոխ. եւ ունին մեծ փափագ
Տեսնելու այն հիւրերն արի եւ հըզօր:

Կը քալէին էնոնց հետ մէկ դիւցազններն
Իսլանտայի, Բերունհիլդի մարտիկներ.
Ունենալով ձեռքերնին սուր, հինգ հարիւր
Կամ աւելի նոյն իսկ. ասի հիւրերուն
Կ'առթէր մեծ հոգ. Ելան անոնք տեղերնէն՝
Գալապարով եւ խիզախ այն հերոսներն:

Արքայադուստրը երբ Սիգֆրիդը տեսաւ,
Ազնւօրէն իր խօսքն ուղղեց հիւրերուն.
«Բարի եկաք հոս այս երկիրը, Սիգֆրիդ.
Ձեր ճամբուն ի՞նչ է նըպատակը արդեօք.
Կը խնդրեմ, զայն ինձի յայտնել հանէիք»:

«Պէտք է ձեզի շատ շնորհակալ ըլլամ ես,
Տիկին Բրունհիլդ, որ հանճեցաք որչունել
Դուք զիս, ո՛վ դուստր իշխանական եւ քաղցրիկ,
Նախ քան ազնիւ այս պետն՝ որ հոս առչեւ է.
Ան է իմ տէրս. կը հրաժարիմ ես Սիգֆրիդ
Մեծարանքէն՝ զոր հանճեցաք ընել ինձ:
Արքայ է ան Հեննոտի վրայ. աւելի
Ի՞նչ ըսէի. ձեր սէրը մեզ բերաւ հոս:
Ան կ'ուզէ ձեզ սիրել, ըլլայ ի՞նչ կ'ուզէ:
Լաւ խորհեցէ՛ք, հաստատ է ան մտքին վրայ:
Ան կը կոչուի Գունթեր, արքայ մըն է վեհ
Եւ հըզօր. ան եթէ քու սէրդ ըստանայ,
Ա՛լ չունենայ պիտի ուրիշ բանի աշօ.
Քեզի համար հետն այս ճամբան ըրի ես.
Եթէ չըլլար իմ տէրս՝ ես հոս չէի գար»:

Եւ նէ. «Ուրեմն եթէ քու տէրը է անի
Եւ դուն իր ճորտն, եթէ ուզէ փորձել ան
Խաղերն որ ես կ'առաջարկեմ, եւ ելլէ
Ինք յաղթական, ես պիտ' անոր կրնն ըլլամ:
Բայց եթէ ես յաղթեմ՝ մեռած էք բոլոր»:
Խօսեցաւ այն ատեն Հազէն Տըյոյէնի.

«Թագուհի, այդ խաղերը ցոյց տրւեց մեզ: Պէտք է անոնք շատ դժբերական՝ ծանր ըլլան Որ իմ Գուռներ տէրըս ձենէ պարտուի:

Ան էր յուսալ ստանալ այդքան խոյս մ'աղուոր»:

— Պէտք է նետէ քարն եւ ոստնու ետեւէն, եւ մրցի հետըս նիդակով. բայց դուք շատ Մ'անապարէք. մի՛ գուցէ հոս կորսնցնէք Պատիւ եւ կեանք. մըտածեցէք վերան լաւ»:

Այսօրինակ խօսեցաւ կինը սիրուն: Թագաւորին զընաց Սիգֆրիդը հրագ եւ աղաչեց որ դշխոյին հետ խօսի եւ համարձակ իր ամբողջ կամքը յայտնէ. եւ չունենայ երբեք երկիւղ. «Ես, ըսաւ, իմ հնարքներովըս պաշտպանեմ պիտի ձեզ»:

Գուռներ արքայն խօսեցաւ այն ժամանակ. «Պերճ Թագուհի, ցոյց տրւեց ինչ որ կ'ուզէք. Ձեր զեղեցիկ մարմնոյն համար հս ատոնք Բոլոր ընեմ պիտի, եւ դեռ աւելին: Ես իմ զըլուխս կորսնցնեմ պիտի հոս եթէ երբեք դուք ինծի կին չըզառնաք»:

Երբ Թագուհին անոր խօսքերը լսեց, Հրաման տրւաւ որ պատրաստեն մրցանքներն ինչպէս սովոր էին. բերել տուաւ մարտի Ձգեստներն, ոսկի զարհ մ'իւ վահան մ'հաստաւ: [Բեստ.

Հանչապանակ մ'հագաւ համակ մետաքսէ, Ձոր մարտի մէջ ոչ մէկ սուր չէր վըթարած. Լիբեական կերպասէ էր՝ գեղարուեստ, եւ պապաշուն բոլոր չքնաղ տրեգիքով: Առին սակայն անոնք հանդէպ հիւրերուն Ըպառնալից խորխտ կերպ. Գանկուարտ եւ [Հագէն

Գոհ չէին շատ. անհանգիստ էր սիրտն անոնց ինչ պիտ' արդեօք իրենց տիրոջ պատահէր: Կը խորհէին. «Մենք այս ճամբան որ ըրինք Անկասկած մեր գլխուն փորձանք պիտի 'լլայ»:

Եւ այն միջոցին Սիգֆրիդ՝ արին եւ առոյգ Գայեթ էր դէպ ի նաւն անտե՛ծ՝ աննշմար, Որ Գիւխանոցն առնէ՝ զոր հոն էր պահած. փութանակի սողոսկեցաւ նաւէն ներս, Այնպէս որ ոչ ոք կրցաւ զինքը տեսնել: Փութով դարձաւ ետ, տեսաւ մեծ բազմութիւն Մարտիկներու. կը պատրաստէր հոն բամբուլն իր պերճ խաղերն: Ան յառաջեց աննշմար.

Ներկաներէն ոչ ոք տեսաւ զանկաւ, Շնորհիւ ճարտար եւ նրբին իր դիւթութեան: Գծուած էր վաղ իսկ շրջանակն, ուր տեղի կ'ունենային խաղերն՝ առջեւն անհամար Քաջ մարդերու, որ կ'ուզէին տեսնել զայն. եւ էին եօթը հարկերէ աւելի՝

Ըսպառագէն. ասոնց կ'իյնար որոշել ճշմարտութեամբ թէ յաղթութիւնն որո՞ւն էր: Ահա հասաւ Բրունհիլդը. զինուած էր համակ իբրեւ թէ նէ Թագաւորի կը երկրին Համար ուզէր պատերազմիլ: Կը կըրէ իր մեաաքսէ զգեստին վըրայ թիթեղներ Անթիւ ոսկի. իր դէմքին զոյնը սիրուն Շողոմն անոնց կը փայլալէ գերաճրաջ:

Իր ծառաներն յետոյ կու գան. Էր բերին վահան մը չէկ ոսկիէ՝ լայն հաստաբետ, Ձոր կը պատեն շուրջ թիթեղներ պողպատեայ. Այս վահանով կ'ուզէր մրցիլ սիրուն կոյսն:

Այս վահանին կապերն էին նուրբ՝ ազնիւ ծապակեղով մ', որուն վըրայ թանկագին կը փայլէին քարեր՝ կանանչ ինչպէս խոտ: Կը շողային պայծառութեամբ մը չըքեղ Ոսկիին մէջ՝ ուր որ էին ագուցուած: Քաշակարող ըլլալու էր անիկա Որ կ'ուզէր այս կընտ ըլլալ հանձնի: Ինչպէս մեզի պատմեցաւ՝ այս վահանն Ոսկի՝ պողպատ, զոր պիտի կոյսը կըրէր, Գինդերուն տեղն երեք լըման թիգ թանձր էր: Հազիւ թէ չորս սենեկապան դշխոյին Կերպանք զայն բերել: Հազե՛ք կարնե՛ղ Այն վահանն երբ տեսաւ՝ զոնց զայրագին.

«Ուրեմն ինչ, արքայ Գուռներ. հո՞ս պիտի Թողունք մերք մէր մարմինը. դուն դիւական Կնոջ մը սիրոյն կը կղկաթիս կաթոգին»:

Իր զգեստներուն վրայ լըսեցէք տակաւին, Ձոր նէ ունէր այնքան չըքե՛ղ՝ մեծաճոխ. Ան վարապան մ'ունէր ազնիւ՝ թանկագին Ազագօգի մետաքսով. շատ շինջ քարեր կայծակնացայտ՝ փայլակն իրենց բոցերուն կ'արձակէին Թագուհիին դէմքին վրայ:

Տե՛զ մը բերին ահա կոյսին հաստաբետ, Ծանրը եւ լայն, հըզօր, անյաղթ, անարդիլ, Շեղը որուն արեգօրէն կը կտրէր: Աս այն տէգն էր՝ զոր կը նետէր կոյսը միշտ: Սքանչելիքներն որ կ'պատմեն այս տէգին Ծանրութեան վրայ մըտիկ բըէք դուք ուրեմն: Ան զարբընւած էր երկաթի անհեթեթ Ձորս ձոյլընէ. երեք մարդիկ Բրունհիլդի կը բերէին զայն դժուարաւ: Բսկըսաւ Ազնիւ Գուռները վրդովիլ վերիվայր: Ան մըտածեց ինքնիրեն. «Ինչ պիտի 'լլայ Աս հոս. դժոխքի սատանային անունով, Ո՛վ կարենայ պիտի տուիւ այս կուռին: Ո՛ւր էր կեանքովըս դէպ ի Հոնն դառնայի, Նէ պիտ' երկար ազատ մընար իմ տէրէս»:

Գիտցէք, ան լի էր տագնապով, հոգեբով:

Բերին բոլոր զենքերն իրեն. գինեւած էր
Հնգրօր արքայն. Հազէն սրտին տազնապէն
Կորսրնցուցեր էր գրեթէ խնթը զլիւնն:

Խօսեցաւ քաջ Դանկուարտն՝ եղբայրն Հազէնի.
«Շատ կը զղշամ ներստապէս այս ճամբուն վրայ:
Կը կոչէին մեզ դիւցազններ, եւ մենք հոս
Կորսրնցընենք պիտի մեր կեանքն, եւ կիններ՝
Այս երկրին մէջ՝ ըզմիզ պիտի զըրաւեն:
Շատ կը ցաւիմ որ այս երկիրը եկայ:
Եթէ Հազէն եղբայրս ու ես մեր սուրերն
Ունենայինք մենք ձեռքերնիս, Բրունհիլդի
Բոլոր մարդիկն իրենց խըրոխտ պերճանքէն
Պիտի իջնէին քըլիկ մը վրէժ. Կ'ըսեմ ձեզ.
Անոնք պիտի՝ այդքան յաւակնուտ ըլլալէ
Զգուշանային. եւ ես հազար անգամ իսկ
Խաղաղութեան երդում ըրած ըլլայի,
Նախ քան տեսնելըս սիրելի իմ պետիս
Կորուստը՝ այդ չքնադագեղ օրիորդն՝
Ո՛ն եւ օ՛ն, իր կեանքը պիտի կորսընցնէր»:

— Անշուշտ մենք այս երկրէն պիտի մեկնէինք
Ագատօրէն, ըսաւ Հազէն իր եղբայրն,
Ունենայինք էթէ մենք մեր զըրաններն
Որ կարեւոր են միզ այնքան, եւ նաեւ
Սուրերը մեր ընտիր. պիտի կրնայինք
Յանդգնութիւնն այս գեղոււոյն ամոքել»:

Ինչ որ ըսաւ՝ լրսեց բոլոր կոյսն ազնիւ,
Ու նայեցաւ անոնց ուսին վըրայէն՝
Ժպտուն բերնով. «Որովհետեւ կը կարծեն
Իրենք զիրենք աղքատան կարիճ, բերեն թող
Զորահներն իրենց. սուրերն իրենց սայլասուր
Գիւցազներուն ձեռքը տըւէք. թող զինուին,
Ինձ հաւատար է ատիկա՝ իբրեւ թէ
Մերկ ըլլային բոլորովին, — թագուհին
Այսպէս ըսաւ. — Ինձ ծանօթ ոչ մէկ մարդու
Զօրութենէն չեմ վախնար ես: Վստահ եմ
Կռուիլ մարտի մէջ աշին դէմ արքային»:

Երբոր առին զենքերն իրենց՝ հրամանով
Կոյսին, Դանկուարտը քաջ խնդէն կարմրեցաւ:
«Ո՛ն, մրցեցէք ինչպէս կ'ուզէք, ըսաւ քաջն.
Արդ որ ունինք մեր սուրն՝ անյաղթ է Գունթեր»:
Բրունհիլդի ուժը երեցաւ ահաւոր:
Շրջանակին մէջ անոր քար մը բերին,
Ծանըր, կըլոր, յաղթ, անհիթեթ, անճոռնի:
Կը բերէին զայն տասներկու մարտիկներ
Կարշնեղ ու ժիւ՝ տաճանելով, տըքալով:
Երբոր անգամ մը արձակած էր աշտէն,
Սովոր էր նէ զայն ետեւէն նետելու:

Բուրգոնդներուն յաւուրը մեն եղաւ շատ:
Գոչեց Հազէն. «Ո՛ր, յանուն իմ զենքերուս,
Ի՛նչ սիրունի ընտրեց Գունթեր թագաւորն:

Թող զըժոխքին մէջ նէ դեւին ըլլաւ հարս»:

Իր ձիւն թեւերը նէ պատեց բազալանով.
Բռնեց վահանը մէկ ձեռքով, միւսով՝ տէգն:
Եւ կը սկըսէր ճօճել վահանը լայնէի,
Նիզակը վեր բարձրացնելով. ըսկիզբն էր
Մրցանքներուն: Վաղ իսկ Գունթեր եւ Սիգֆրիդ
Կը խիթային բարկութենէն Բրունհիլդի
Եթէ Սիգֆրիդ եկած չըլլար օգնութեան
Գունթերին, նէ ասոր հոգին կը կորզէր:
Մտենալով անտես՝ դըպաւ իր ձեռքին:
Գունթեր անոր դաւը կռահեց մեն յուզմամբ:
«Ո՛վ ինձ դըպաւ», մըտածեց մարդը յան.

Ու նայեցաւ ամէն կողմ, մարդ չըտեսաւ: Դուգէ:

[նուէրդ:

Միւսն ըսաւ. «Ե՛ս եմ՝ Սիգֆրիդ, քու անձնաւ.
Թագուհինք բընաւ վախ մի՛ ունենար»:
Եւ աւելցուց. «Զըզէ վահանը ձեռքէդ.

Թող որ ես կրեմ, եւ դուն ուշ գիր ըսածիս.
Դուն շարժումներն ըրէ, զործն ես պիտի՛ նեմ»:

Ուրախացաւ արքայն երբ զինքը ճանչցաւ:
«Դաւըս ծածկէ, լաւ է այս թէ՛ քեզ, թէ՛ ինձ:
Սայպէս վըրադ ի գործ պիտի չըդդէս
Թագուհին իր յանդըգնութիւնը յօխորտ,
Ինչպէս ունի մըտադրութիւն. Նայէ արդ
Ինչպէս կենցած է քու դիմացդ անվեհեր»:

Պերճ կոյսն անէղ ուժով նիզակն արձանց
Դէպ ի վահանը հաստաբնետ, նոր եւ լայն,
Զոր Սիգֆրիդի որդին ձախ ձեռքն էր բռնէր:
Պողպատէն կրակ ցայտեց՝ կարծես թէ՛ մըրբիկ
Փըշած ըլլար: Սայրն հաստաբնետ նիզակին
Վահանէն թափ անցաւ, եւ բոց փայլակեց
Ողակներէն վերտերուն: Ա՛յն հարուածէն
Տապալեցան զոյգ քաշարի դիւցազններն.
Եթէ չըլլար հոն Սիգֆրիդի Գլխանոցն,
Անվրէպ մեռած էին երկուքն ալ: Արիւն
Փրփաց բերանը քաշաւիրտ Սիգֆրիդին:
Բայց իսկոյն ոտք ելաւ մարտիկն անվեհեր.
Զեռք առաւ տէգը՝ զոր իրեն էր նետէր
Իր վահանին մէջէ՛ Բրունհիլդ, եւ կարշնեղ
Իր ձեռքը զայն ճօճեց. բայց ինք մըտածեց.
«Գեղեցիկ կոյրը չեմ ուզեր ըսպաննել»,
Եւ տէգին սայրը դարձուցած դէպ իր ուսն,
Նետեց զայն փայտը դէպ առաջ՝ այն կտրին,
Անանկ ուժով, որ նէ սկըսաւ դեղեկիլ:
Կըրակ ցայտեց օղակներէն վերտերուն,
Կարծես թէ՛ հով փըշած ըլլար: Սիգմունդի
Որդին անանկ անհողթէն էր զարկեր,
Որ չըկականէ՝ անկառակ իր ուժին՝
Այն հարուածին տակալ: Գունթեր թագաւորն
Երբեք ատակ պիտի չըլլար այդքանի:

Ջքանդազեդ Բրուհհիլդն ելա իսկոյն ոտք.
«Գունթեր, ազնիւ մարտիկ, շընորհ հարուածիդ».
Նէ կը կարծէր թէ ան իր իսկ զօրութեամբ
Նետած ըլլար. բայց ոչ, զանի տապալուող
Ուրիմ մըն էր շատ աւելի հըզօրեղ:

Այն ատեն նէ յառաջ անցաւ մոլեգին:
Յաղթ քարը վեր բարձրացուց կոյսը ազնիւ,
Եւ ահաւոր ուժով պարսեց շատ հեռու
Ձեռքէն, ցատքեց յետոյ քարին ետեւէն,
Եւ իր գէնքերն անեղօրէն շայեցին:
Աւելի քան երկրոտասան զրկաչափ
Հեռու ինկեր էր քարը. մէկ ոտտուժով
Գըլեր անցեր էր նէ նետաւածքն՝ ազնիւ կոյսն:
Երազ Սիգֆրիդ գնաց հոն ուր քարն ինկեր էր.
Գունթեր շարժեց, սակայն Սիգֆրիդ նետեց զայն:
Քաշակորով էր ան, հըզօր էր եւ մեծ:
Քարը պարսեց ան աւելի հեռատասան,
Եւ աւելի հեռուն ցատքեց ետեւէն:
Իր դիւթութեամբ ան ոյժ ունէր բաւական
Տանելու հետն՝ ոտմամբ՝ Գունթեր թագաւորն:
Կատարեալն էր ոտտուժը, քարը գետին
Պառկեր էր հոն, եւ հոն ոչ ոք տեսեր էր
Ներկաներէն Գունթերէն զատ ուրիշ մարդ:
Բրուհհիլդ չքնաղը ցատոյթէն կարմրեցաւ.
Սիգֆրիդ Գունթերին ազատներ էր մահուընէ:

Շըշանակին ծայրն եղ հեղոտը տեսաւ.
Ջերծ վըտանգէ, իրեննիւրուն մեծածայն
Գոչեց դէնոյն. «Ազգականներս ու մարդիկս,
Օ՛ն, մօտեցէ՛ք շուտ, եւ զացէ՛ք ամէնքնիդ
Հպատակուի՛ն յայտնի զունթեր արքային»:

Իրենց գէնքերը վար դըրին այն ատեն
Այն քաջ մարդիկն իրենց ձեռքէն, եւ շատեր
Գունթերի ոտքն ինկան՝ հըզօր արքային
Բուրգոնդներու երկրին. իրենց կարծիքն էր
Թէ ան մրցեր էր միայն իր ոյժերով:

Ան ողշունեց զիրենք շատ գողտր ու սիրուն,
Վասն զի ան յատկութիւններ ունէր շատ:
Բռնեց անոր ձեռքէն դէնոյն գեղեցիկ,
Իւ տուաւ անոր իշխանութիւնն իր երկրին:
Ուրախացան բոլորն եւ քաջ մարտիկներն:
Արաչեց նէ ազնիւ եւ պերճ սասպետին
Որ հետն երթայ դէպ իր պալատն ընդարձակ:
Մարտիկներուն լաւ յարգանքները ըրին հոն:
Անոնց ցասուիւ ամոքեր էր քաջ Սիգֆրիդն:
Արի Սիգֆրիդը խոհեմ էր. ըշտապեց
Տարաւ Գլխարկն, եւ յետոյ ետ դարձաւ սրահն,
Ուր շատ կիներ էին նստեր, եւ ըսաւ
Թագաւորին, (ըրաւ ան շատ ճարտարակ).
«Ի՞նչ կը սպասէք, տէր թագաւոր, եւ ինչո՞ւ
Ձէք ըսկըրի խաղերն, որ ձեզ թագուհին
Առաջարկեց. օ՛ն, ցոյց տըւէ՛ք մեզի շուտ

Թէ ի՞նչպէս դուք զանոնք պիտի կատարէք»:
Կը կեղծէր բան տեսած ըլլալ խորամանկն:

Ըսաւ դէնոյն. «Ի՞նչպէս կ'ըլլայ, տէր Սիգֆրիդ,
Որ դուք խաղերը չէ՛ք տեսեր՝ որոնց մէջ
Յաղթող ելաւ ձեռքը Գունթեր արքային»:
Պատասխանեց Հագէն՝ երկրէն Բուրգոնդի.
«Երբ դուք, դէնոյ, կը խոռովէիք մեր հոգին,
Եւ Հնետոսի պետը ձեզի կը յաղթէր
Խաղին մէջ, ինք Սիգֆրիդը քաջ է բարի
Փոփոք էր նախն. ատոր համար չի գիտեր»:

Գունթերի մարդն այսօրինակ խօսեցաւ:
Ըսաւ Սիգֆրիդ դիւցազն. «Այի ինձ համար
Բարի լուր մ'է, որով խորխտաւքը ձեր սէգ
Խոնարհեր է, եւ կայ եղբր ապրույ մարդ՝
Ատակ ձեզի տէր եւ իշխան ըլլալու:
Եւ արդ, ազնիւ օրիորդ, պէ՛տք է որ դուք
Մեզ հետեւիք դէպ ի ամերը Հունի»:

Խօսեցաւ այն ժամանակ կի՛նը չքնաղ.
«Այի այսպէս կարելի չէ որ ըլլայ:
Պէտք է որ նախ ազգականացը հարցնեմ
Եւ իմ մարդոց. ես չեմ կրնար իմ երկիրս
Թողուլ այսքան թեթեւօրէն. պէտք է նախ
Իմ լաւագոյն մտերիմներս հոս խմբելն»:

Նէ ամէն կողմ սուրհանդակներ փութացուց,
Ազգականաց, բարեկամաց, իր մարդոց
Իմաց տալու՝ որ խնջշտայն զան փութով.
Եւ ամէնուն բաժնեց ճոխ, պերճ ըզգեստներ:
Գէպ ի ամրոցը կու գային Բրուհհիլդի
Գունդ գունդ՝ ամբողջ օրն՝ առտունէ իրիկուն:

— Ո՛հ, ի՞նչ ըրինք, ըսաւ Հագէն, գէ՛ւ կ'ընենք
Ըսպատելով հոս Բրուհհիլդի մարդերուն:
Եթէ զան այս երկիրն իրենց զօրութեամբ
(Թագուհիին միտքն անձանօթ է մեզի,
Ի՞նչ պիտի 'նենք եթէ մեզի բարկանայ).
Պիտ' մո՛լեցնիս կորուշիք. կոյսը ազնիւ
Երեսած է մեզ մեծ տազնապններ առթելու»:

Հըզօր Սիգֆրիդը խօսեցաւ. «Ես պիտի
Արգելք ըլլամ, եւ ձեզի հոգ պատճառողն
Երբեք պիտի՝ գիտցէ՛ք տեղի չունենայ:
Ձեզ օգնական պիտի բերեմ այս երկիրն՝
Ընտիր ընտիր քաջեր, որ չեն ձեզ ծանօթ:
Դուք իմ մասիս բընաւ բան մի՛ հարցնէ՛ք,
Պիտի խաւսեմ հեռու ասէ՛ք. թող Աստուած
Այս մի՛շոցին ըլլայ պարգևս ձեր պատուին:
Պիտի դառնամ շուտ՝ ձեզ բերեմ հազար մարդ,
Լաւագոյնները զոր ճանչցած ըլլամ ես»:

Հատ երկար մի՛ մընաք, ըսաւ Թագաւորն,
Իրաւամբ ձեր օգնութենէն ուրախ ենք:
Ըսաւ. «Դառնամ պիտի ես քիչ օրերէն:
Կոյսին ըսէ՛ք թէ դուք զիս տեղ զրկեցիք»:
(Շատուակիւի) Թրգմ. Հ. Ա. ԱՅԻԿԵԱՆ